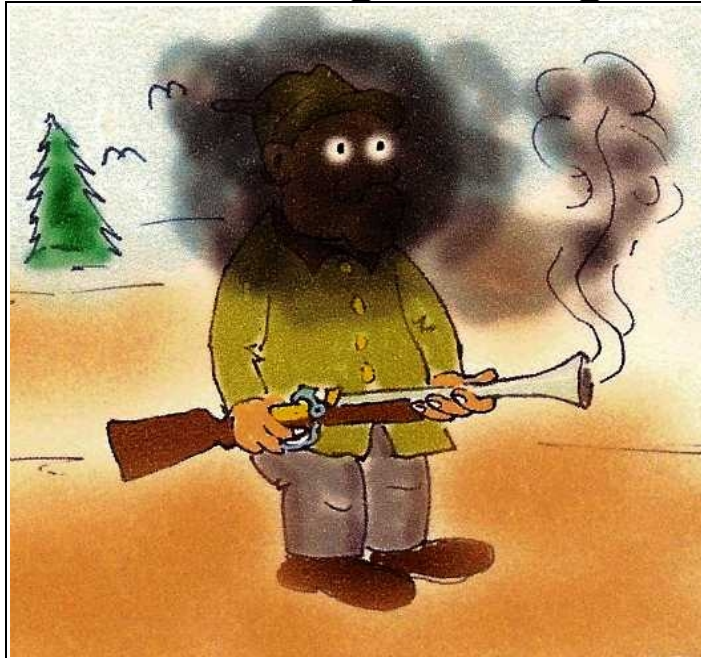

Funder og Omegns

Sortkrudtskytter

skydning med våben fra tidoldetids tid - og endda før.

Vi er en forening af folk, som finder det spændende at kende fortidens skydevåben og at skyde med dem under betryggende former. Det er i Danmark kun tilladt, hvis man er medlem af en godkendt skytteforening, der har netop dette formål.

Når man er medlem, så kan man til gengæld få tilladelse til at anskaffe og eje et sortkrudtsgevær, og når man har været aktiv skytte i mindst to år, så kan man desuden få tilladelse til at anskaffe og eje en sortkrudtspistol eller revolver.

Fælles for alle vore våben er, at de enten er originale sortkrudtsvåben eller nøjagtige kopier – replica – af sådanne våben, og der findes både forladere og patronladede våben, som opfylder disse betingelser. De fra westernfilm kendte 6-løbere og geværer falder f.eks. alle inden for reglerne og kan anskaffes.

Sortkrudt er den ældste form for krudt, som har været anvendt i skydevåben og bomber helt op til 1900-tallet, og det har også været anvendt til industrielle sprængninger, indtil mere effektive sprængstoffer blev opfundet. Sortkrudt giver kraftig flamme og røg og afsætter megen slam.

Det er en mekanisk blanding af Salpeter, svovl og trækul, og det er ekstremt sprængfarligt. I modsætning til de moderne røgsvage krudttyper, så eksploderer sortkrudt, uanset om det er lukket inde eller ligger frit, bare det kommer i berøring med den mindste gnist.

Krudtet fremstilledes på krudtværker – krudtmøller – og råvarerne blev fremskaffet på forskellig vis. F.eks. udvandt man salpeter – sydede salpeter – fra kreaturerne urin, som man udgravede under gårdenes møddinger, og trækul fik man fra trækulsmiler, hvor egnet træ blev opvarmet – svidet - og omdannet til kul i en proces, som kunne vare flere dage.

Moderne sortkrudt er af høj og ensartet teknisk kvalitet, og sortkrudtsskytter kan naturligvis få indkøbstilladelse til at anskaffe det, men privat må kun opbevares 500 gram i sikringsskab, og det er lige i underkanten af en aktiv skyttes behov. Til gengæld fremstilles nu også erstatningskrudt med røgsvage egenskaber, men som i våbnene optræder næsten som sortkrudt. Det er blot ikke så farligt, når det ikke er lukket inde.

Når man lader med sortkrudt sker det efter mål og ikke efter vægt. Man har *krudtmål*, som kan indstilles til forskellig mængde, og når man lader med samme mængde hver gang, så får man nogenlunde den samme virkning i hvert skud.

På flere *krudthorn* sidder der en 'doseringsmekanisme', hvor man nemt kan få en bestemt mængde krudt hver gang, og så kan man selv afgøre, hvornår der skal et ekstra mål i våbnet for at få en længere rækkevidde eller mere slag på kuglen.

Krudtet i våbnet antændes på forskellig vis. Vi bruger tre typer antænding, nemlig *flintelås* og *perkussionstænding* til forladerne og patroner med *fænghætte* til vore bagladere. Patronhylsterne kan genbruges flere gange, så vi genoplader dem. På grund af reglerne og farligheden anvender vi erstatningskrudt ved genladning.

Flintelåsen er et fyrtøj, som slår en flintesten mod en ildpande, hvorfra gnisterne ryger ned i fintmalet fængkrudt, som så igen tænder ladningen i våbnet. Lidt omstændeligt og ikke lige funktionssikkert. 'Klikkere' er ikke ualmindelige med flintetænding.

Perkussionstænding anvender en slagfølsom tændsats, der er anbragt i en lille kobberhætte, som sættes på en 'piston' med en kanal ind til krudtet. Når hætten rammes af hanen, eksploderer tændsatsen og antænder krudtladningen. Der forekommer sjældent 'klikkere'.

Patroner med *fænghætter* svarer helt til den moderne patron, hvor tændsats, krudt og kugle er sammenfattet i et metal- eller paphylster, som anbringes i våbnet i en enkelt operation. Der har været en mellemfase, hvor en tændnål også var sat i patronen, men det gik man hurtigt bort fra.

Til skydning anvender vi blykugler. Det er fordi, bly er blødt, og det er nødvendigt ved ladning af forladere. Kuglerne opfanges af kuglefanget bag skiverne, og blyet spredes derfor ikke i naturen, men kan opsamles og genbruges. Vi støber også selv vore kugler.

Hvis du er blevet interesseret i at vide mere, så kig vores hjemmeside www.fundersortkrudt.dk eller kom og besøg os på banen på *Hårup Vestervej* i Hårup. Vi skyder på *lige* lørdage fra kl. 9 til 12. Du kan også ringe til formanden på mobil 2228 4086 og få en snak om foreningen.